

KÚRIA

Knk.IV.37.174/2015/2.szám

A Kúria a dr. Kokas Róbert ügyvéd (Cím1) által képviselt felperes (Cím2) kérelmezőnek a Nemzeti Választási Bizottság (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.) által országos népszavazási kezdeményezés tárgyában meghozott 9/2015. számú határozata felülvizsgálata iránt indított nemperes eljárásban, az alulírott napon meghozta az alábbi

v é g z é s t:

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 9/2015. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy fizessen meg az államnak – külön felhívásra – 10.000 (tízezer) forint eljárási illetéket.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

I.

1. A népszavazási kezdeményezés Szervezője 24 támogató választópolgár adatait és aláírását tartalmazó aláírásgyűjtő ívet nyújtott be 2014. december 18-án a Nemzeti Választási Bizottsághoz a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 3. § (1) bekezdése szerinti hitelesítés céljából. A formai hibás kezdeményezést a Nemzeti Választási Iroda elnöke elutasította.

A Szervező 2015. január 7-én ismételten benyújtotta az

„Egyetért-e Ön azzal, hogy vasárnap minden üzlet zárva legyen?”

kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ívet a Nemzeti Választási Bizottsághoz hitelesítés céljából.

2. A Nemzeti Választási Bizottság a 9/2015. számú határozatában a hitelesítést megtagadta. A Nemzeti Választási Bizottság megállapította, hogy a Szervező által benyújtott népszavazási kérdés lényegében arra irányul, hogy minden üzletnek vasárnap kötelezően zárva kell tartania, vagyis a kérdés e megfogalmazásában egy érvényes és eredményes népszavazás esetén olyan jogalkotásra kötelezné az Országgyűlést, amely valamennyi üzlet vonatkozásában a vasárnapi zárva tartás kötelezettségét írja elő.

A vasárnapi munkavégzés tilalmának szabályait tartalmazó a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló 2014. évi CII. törvény (a továbbiakban: Tv.) 1. § (2) bekezdés 1-15. pontokban felsorolja azokat a kiskereskedelmi tevékenységeket, melyekre a hatálya nem terjed ki. Eszerint a törvény hatálya nem terjed ki a gyógyszerárak nyitva tartására; a nemzetközi közforgalmú repülőtéren kialakított üzlet nyitva tartására; a közforgalmú vasúti és autóbusz pályaudvarok területén kialakított üzlet nyitva tartására azzal, hogy kétség esetén a jegyző – a pályaudvar üzemeltetőjével egyetértésben – határozza meg azt, hogy a pályaudvar területe meddig terjed; a büntetés-végrehajtási intézetek területén történő kereskedelmi tevékenységre; az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényben meghatározott egészségügyi intézmények területén történő kereskedelmi tevékenységre; a piacon, továbbá helyi termelői piacon folytatott kereskedelmi tevékenységre; a vásárokon folytatott kereskedelmi tevékenységre; az üzemanyagtöltő-állomások nyitva tartására; a katonai objektumokon belül folytatott kereskedelmi tevékenységre; a kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységre; a szálláshelyen végzett kereskedelmi tevékenységre; a kereskedelmet kiszolgáló szolgáltató tevékenységre; a vendéglátásra; a világörökségi területen található üzletekre, valamint a kulturális tevékenységet és a fürdő szolgáltatást kiszolgáló kereskedelmi tevékenységre.

A Nemzeti Választási Bizottság megállapította, hogy a kérdés – a Szervező által benyújtott megfogalmazásban – semmilyen lehetőséget nem ad a jogalkotó számára jogszabályi kivételek megtételére, így a népszavazás eredményének az Országgyűlés csak úgy tudna eleget tenni, ha a kiskereskedelmi szektorban történő vasárnapi munkavégzés tilalmáról szóló 2014. évi CII. törvény módosításával – mindenfajta egyéb szempont figyelembevétel nélkül – valamennyi üzlet vonatkozásában tiltottá tenné a vasárnapi nyitva tartás lehetőségét.

2.1. A Nemzeti Választási Bizottság az Alkotmánybíróság 20/2014. (VII. 3.) AB határozata és a 63/2009. (VI.18.) AB határozata nyomán arra a következtetésre jutott, hogy a valamennyi üzlet zárva tartására irányuló kötelezés – amely egy érvényes és eredményes népszavazást követően a megalkotandó jogszabály alapján keletkezne – az Alaptörvény M) cikk (1)

bekezdésébe foglalt vállalkozáshoz való jog aránytalan korlátozását jelentené. Az Alaptörvény-ellenes helyzetet csak Alaptörvény-módosítás útján lehetne feloldani, azonban az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontja a kivett tárgykörök között elsőként sorolja fel, hogy nem lehet országos népszavazást tartani az Alaptörvény módosítására irányuló kérdésről.

2.2. A Nemzeti Választási Bizottság megállapította továbbá, hogy az aláírásgyűjtő ív mintapéldányán szereplő országos népszavazási kezdeményezés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének. Az Alkotmánybíróság több határozatában – így a 26/2007. (IV. 25.) AB határozatban – a népszavazásra feltett kérdéssel szemben azt a követelményt támasztotta, hogy annak mind a jogalkotó mind a választópolgár számára egyértelműnek kell lenni. A Nemzeti Választási Bizottság szerint a népszavazásra bocsátandó kérdésről a választópolgároknak úgy kellene döntést hozniuk, hogy nem volna egyértelmű, az eredményes népszavazás milyen változásokat okozna a hétköznapi élet során. A választópolgároknak egy esetleges népszavazáson olyan kérdésben kellene véleményt nyilvánítaniuk, mely során a döntésük meghozatalakor azzal sem lennének tisztában, hogy az üzletek általános vasárnapi zárva tartása milyen további következményekkel járna.

2.3. Végezetül a Nemzeti Választási Bizottság arra utalt, hogy például a betegellátásban résztvevők vagy a közlekedők esetében az üzletek teljes körű vasárnapi zárva tartásának a bevezetésével az emberhez méltó életkörülmények gyakorlása olyan mértékben kerülne akadályozásra, amely az Alaptörvény II. cikkébe foglalt emberi méltóság és az emberi élethez való jog sérelmét is felveti.

3. A döntés ellen – törvényes határidőn belül – a kérelmező felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. Ebben a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvényre (a továbbiakban: Ve.) hivatkozva kérte, hogy a Kúria a Nemzeti Választási Bizottság határozatát változtassa meg. A felülvizsgálati kérelem szerint Magyarország lakosságának lehetőséget kell biztosítani, hogy szavazzon a feltett kérdésben, a kérdés a választópolgárok számára egyértelmű. A Szervező kifejtette: „úgy gondolom, hogy a választópolgár egy esetleges népszavazás esetén tisztában lehet döntése meghozatalakor abban, hogy igen vagy nem válasz esetén annak milyen további gyakorlati változásai, következményei lehetnének az őket érintő mindennapi életben. Álláspontom szerint a választási bizottságok és a bíróságok következetes gyakorlata szerint az esélyegyenlőség biztosítására vonatkozó kötelezettség betartása ugyanis csak az eset összes körülményeinek, az eset egészének ismeretében vizsgálható. A Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás elve, mint a Ve.-ben megfogalmazott alapelv nem sérülhet.”

II.

A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

A Nemzeti Választási Bizottság a 9/2015. számú határozatában három ok miatt utasította el az aláírásgyűjtő ív hitelesítését: egyrészt azért, mert a kérdésben esetlegesen tartott érvényes és eredményes népszavazás sértene az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdését, másrészt mert nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésébe foglalt egyértelműség követelményének, harmadrészt felmerült az Alaptörvény II. cikkébe foglalt élethez való jog és az emberi méltóság sérelme is. A határozat szerint az Alaptörvénnyel való érintettség okán az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjába foglalt tilalom miatt nem lehet népszavazást tartani.

Megállapítható, hogy a felülvizsgálati kérelem a 9/2015. NVB határozat egy elemét – az Nsztv. 9. § (1) bekezdésébe való ellentétet – érinti. Ezzel összefüggésben Kúria osztja a Nemzeti Választási Bizottság azon álláspontját, hogy a feltett kérdés nem felel a választópolgári egyértelműség követelményének.

Ezen túlmenően azonban a felülvizsgálati kérelem még az említés szintjén sem tartalmaz érvet arra vonatkozóan, hogy a vállalkozáshoz való joggal, illetve az élethez és az emberi méltósághoz való jog sérelmével kapcsolatos NVB határozatban foglalt érvelés miért nem helytálló. Mivel ezen határozati elemek törvényességét, vagy a helytelen mérlegelést a felülvizsgálati kérelem nem kifogásolta, így a Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 9/2015. számú határozatát – az abban foglaltak alapján – az Nsztv. 30. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

Az illetékről való rendelkezés az illetékekről szóló – módosított – 1990. évi XCIII. törvény 43. § (7) bekezdésének megfelelő alkalmazásán alapul.

A Kúria e végzéséről az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben nyolc napon belül közleményt tesz közzé.

A jogorvoslatot az Nsztv. 30.§ (1) bekezdése zárja ki.

Budapest, 2015. április 1.

Dr. Kozma György sk. a tanács elnöke, Dr. Balogh Zsolt sk.előadó bíró, Dr. Hörcherné Dr. Marosi Ildikó sk. bíró

A kiadmány hitelül:

